

Úskalí diferenciální diagnostiky vulvovaginálního dyskomfortu

MUDr. Zuzana Čepická Líbalová

AGEL s.r.o., Praha

ÚPMD, Praha

- Vulvovaginální dyskomfort (VVD)
je subjektivně pociťovaný nepříjemný pocit
v oblasti zevních rodidel a pochvy
(obtěžující výtok, pálení, svědění pochvy, bolestivost)
s různým stupněm zánětlivé reakce organismu
- Vulvodynie
- Pánevní dyskomfort

- Alespoň jednou v životě u 75 % žen
- Chronická či recidivující forma u 5-10 % žen
- Ve fertilním věku nejčastěji infekční příčina
- V postmenopauze atrofické změny, potíže u 40-60 %

Úskalí managementu VVD

- Lékař
- Pacientka
- Ambice pacientky, ambice lékaře
- Laboratoř
- Lékárna
- Mezioborová spolupráce !!! (urologie, urogynekologie, dermatologie, imunologie, neurologie, psychiatrie)

Mikrobiální osídlení pochvy

	Skupina I	skupina II	skupina III	skupina IV A	skupina IV B	skupina V
Hlavní osídlení	<i>L. crispatus</i>	<i>L. gasseri</i>	<i>L. inners</i>	<i>Annaerococcus</i> <i>Corynebacterium</i> <i>Finegoldia</i> <i>Streptococcus</i>	<i>Atopobium</i> <i>Prevotella</i> <i>Paryimonas</i> <i>Sneathia</i> <i>Gardnerella</i> <i>Mobiluncus</i> <i>Peptoniphilus</i>	<i>L. jensenii</i>
Vedlejší osídlení	<i>L. jensenii</i> <i>Prevotella</i>	<i>Prevotella</i>	<i>L. jensenii</i> <i>Prevotella</i>	<i>L. crispatus, L. iners, Lactobacillus</i>		<i>Prevotella</i>
pH	4,0-4,5	4,5-5,5	4,0-5,0	4,7-5,9		4,3-5,1
etnikum						
kavkazské	+++	(+)	++	+		(+)
hispanské	+	(+)	+++	+++		(+)
asijské	++	(+)	+++	++		(+)
africké	++	(+)	+++	+++		(+)

Úskalí 1.

Lékař

- Ambice rychlého vyléčení pacientky
- Opomenutí anamnézy
- Zjednodušení subjektivních potíží pacientky
- Chybný diagnostický postup
- Největší pravděpodobnost: bakteriální etiologie ?
- Markery poševního zánětu, dysmikrobie, neinfekční etiologie
- Nedostatečné využití základního diferenciálně diagnostického postupu v ambulanci
- Léčba laboratorního nálezu

Co hledat v anamnéze?

- Menstruační cyklus
- Pohlavní styk
- Typ antikoncepce
- Léčba antibiotiky
- Imunologické onemocnění, stav imunitního systému
- Stres, narušení cirkadiánního rytmu
- Hygienické návyky
- Užívání doplňků stravy (probiotika)
- Genetické faktory
- Strava

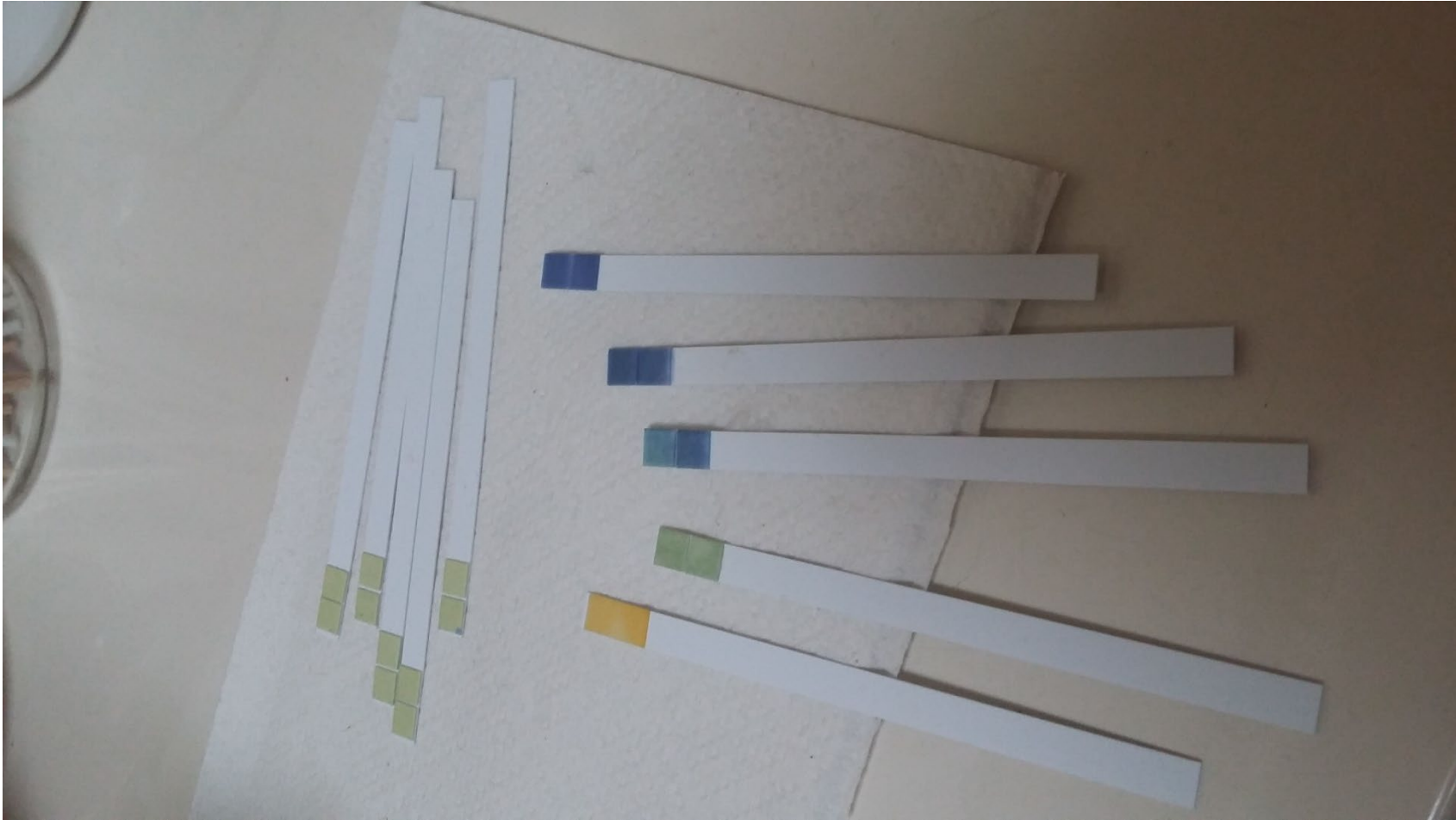
Klinické vyšetření

- Vulvoskopie, štětičkový test
- Vyšetření pochvy a poševního prostředí in spec.
 - Množství a kvalita a lokalizace poševního sekretu
 - Zánětlivé změny na poševních stěnách
 - Zánětlivý reakce na hrdle děložním
- pH poševního prostředí
- KOH test (sniff test)
- Kolposkopie

2. Klinické vyšetření

- Přesný popis charakteru potíží pacientkou,
doplňovat informace cílenými dotazy i během vyšetření
- Cotton swab test (štětičkový test)

pH

pH

- **pH < 4,5 (4,8)**

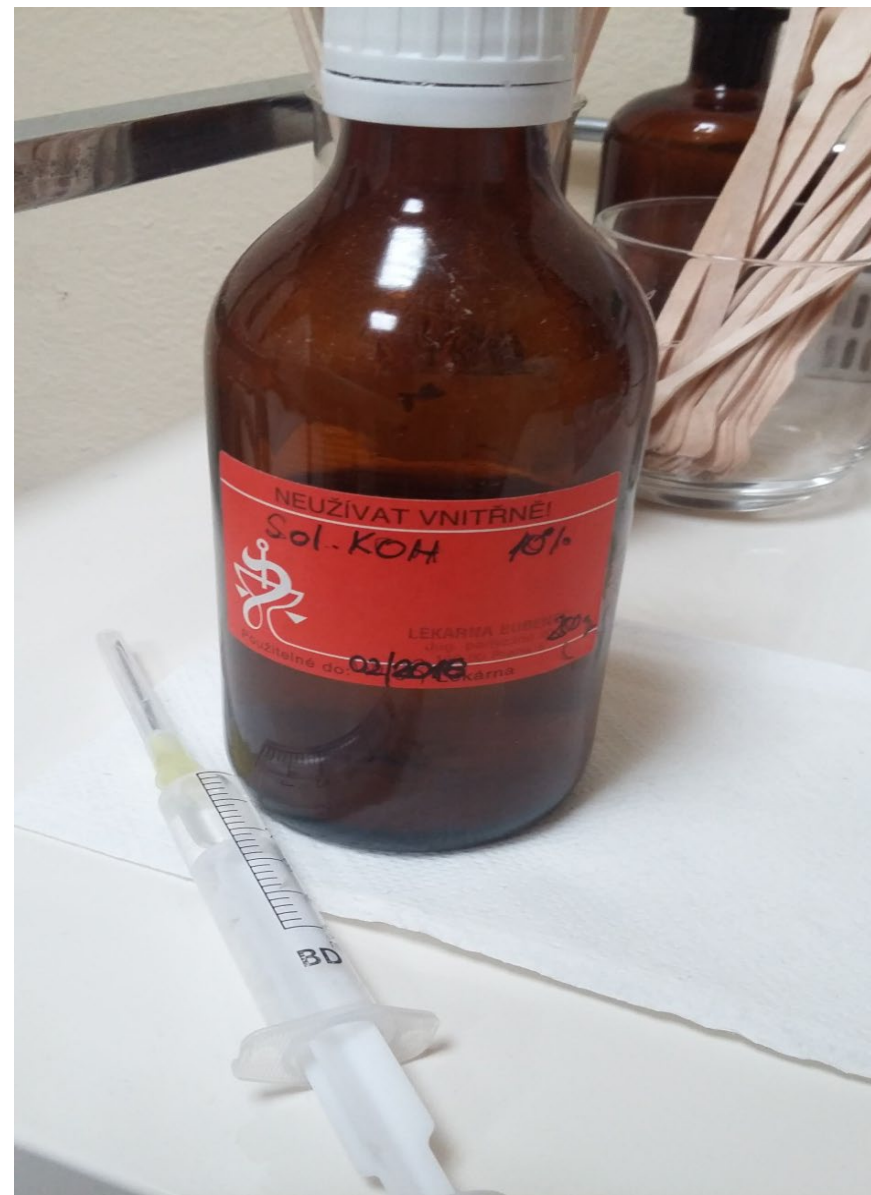
- Mykóza
- Laktobacilóza

- **pH > 4,5 (4,8)**

- Anaerobní vaginóza
- Aerobní vaginitis
- Atrofická vaginitis

2. Klinické vyšetření (4)

- Test s 10% roztokem hydroxidu draselného

	Výtok	pH	10% KOH	Stěny poševní
Kandidóza	(žluto)bílý – hrudky, homogenní	nízké	-	erytém
Laktobacilóza	bílý – šedavý, homogenní	nízké	-	(erytém)
Anaerobní vaginóza	šedavý	vysoké	pozit.	-
Aerobní vaginitida	homogenní žlutozelený	vysoké	-	erytém
Trichomoniáza	pěnivý	vysoké	pozit	jahodový čípek

Mikroskopie

Okuláry

Okuláry slouží ke zvětšení a pozorování obrazu preparátu, vytvořeného objektivem.

Tubus*

Mikroskop může být vybaven trinokulárním nebo binokulárním tubusem.

Revolverový nosič objektivů

Do revolverového nosiče se připevňují objektivy, které lze otáčením nosiče snadno střídat.

Stolek*

Slouží k umístění preparátu.

Kondenzor

Obsahuje čočku, která soustředí světlo ze světelného zdroje tak, aby bylo možné při pozorování plně využít schopností zvoleného objektivu.

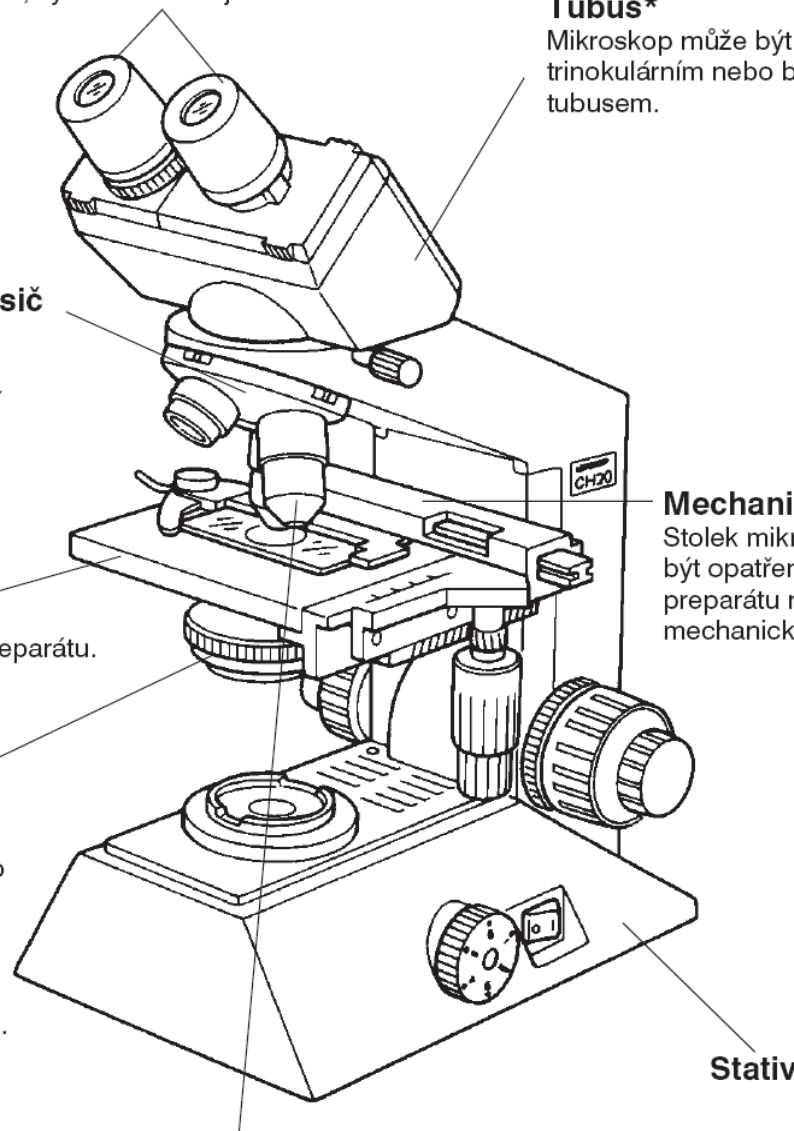
Mechanický držák*

Stolek mikroskopu může být opatřen držáky preparátu nebo mechanickým držákem.

Stativ

Objektiv

Objektiv vytváří a zvětšuje obraz pozorovaného preparátu. Objektivy s vyšším zvětšením umožňují pozorovat větší detaily preparátu.

Nativní mikroskopie

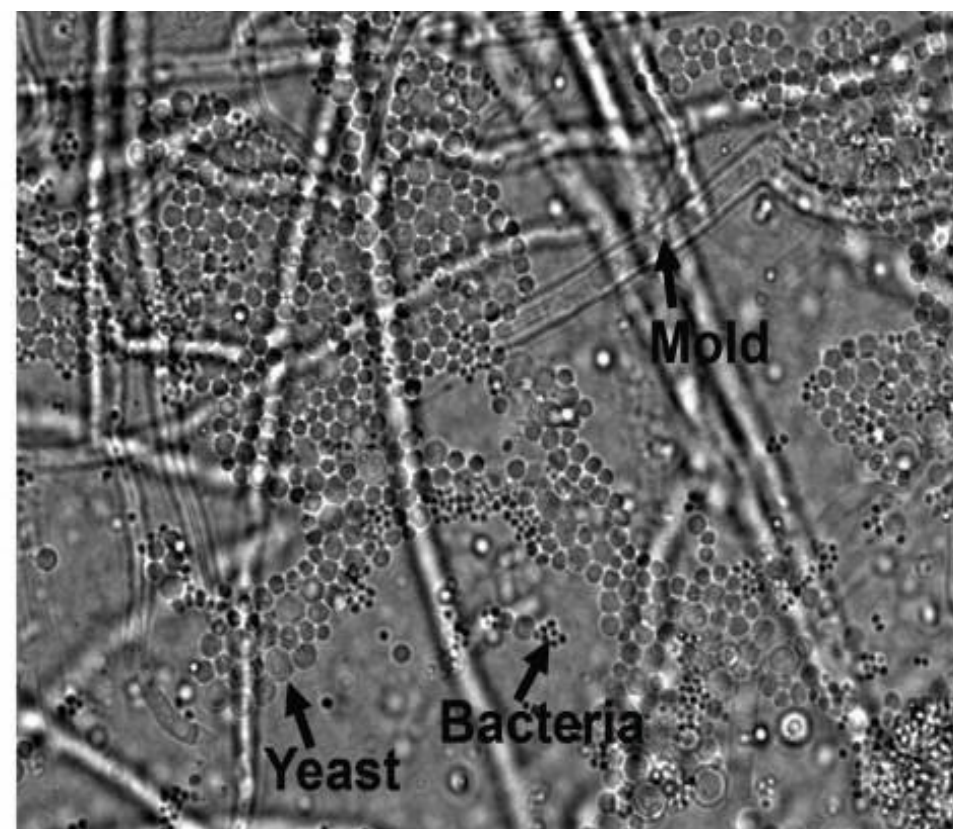
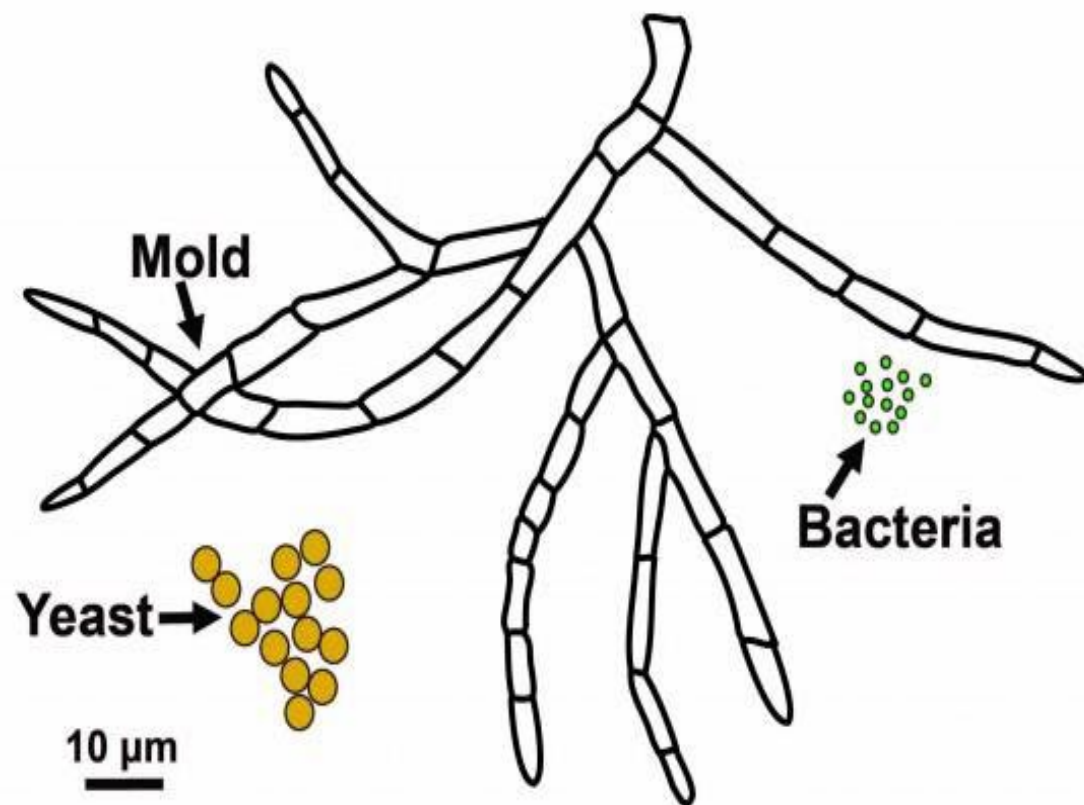
- Odečet bezprostředně po vyšetření
- Poševní fluor (přední či postranní klenba) + fyziologický roztok
- Zvětšení 200x, 400x, 1000x
- Zhodnocení kvality stěru
- Přítomnost bakterií (tyče, směs bakterií), kvasinky, epitelií, leukocyty

LABORATOŘ

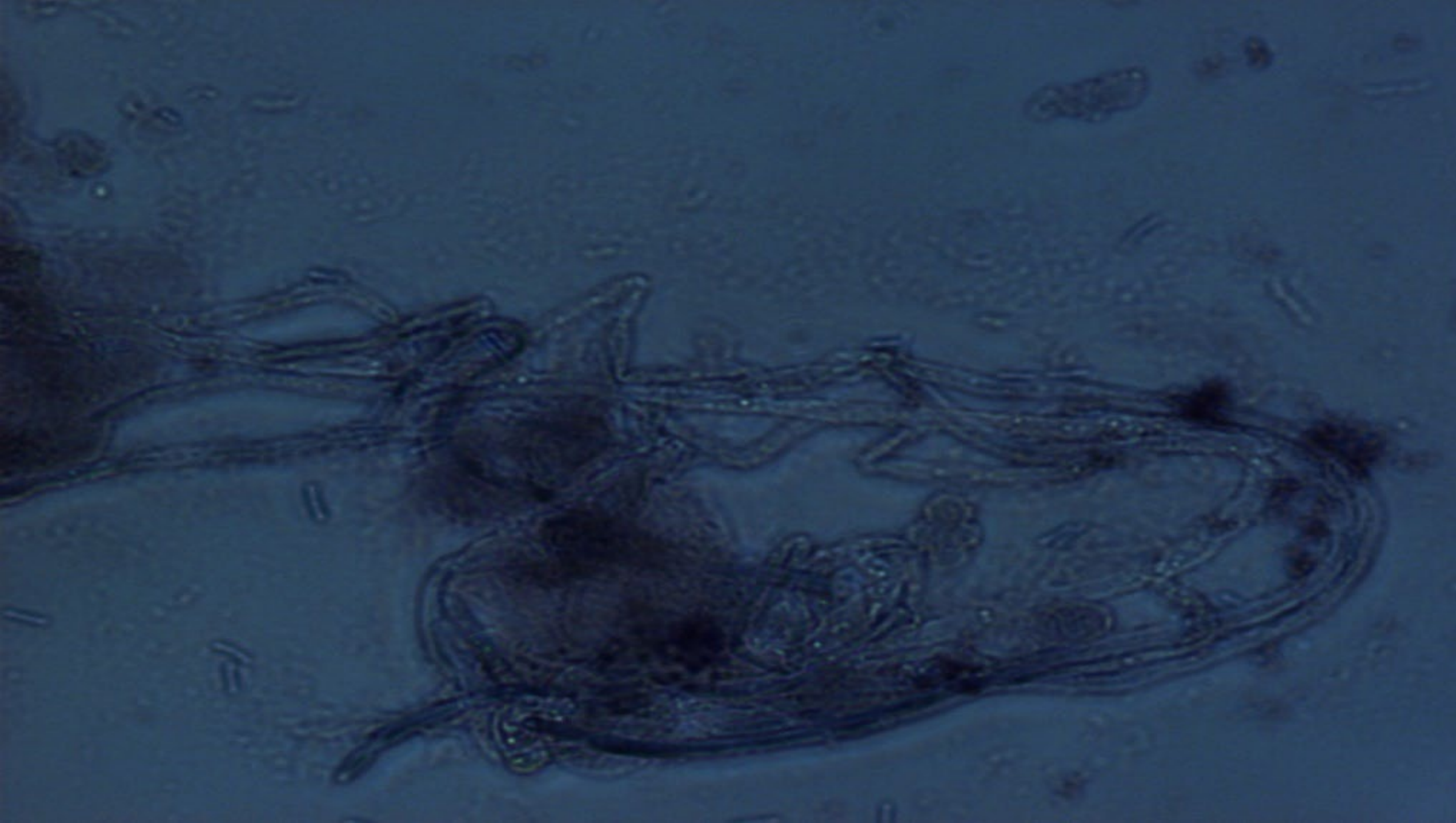

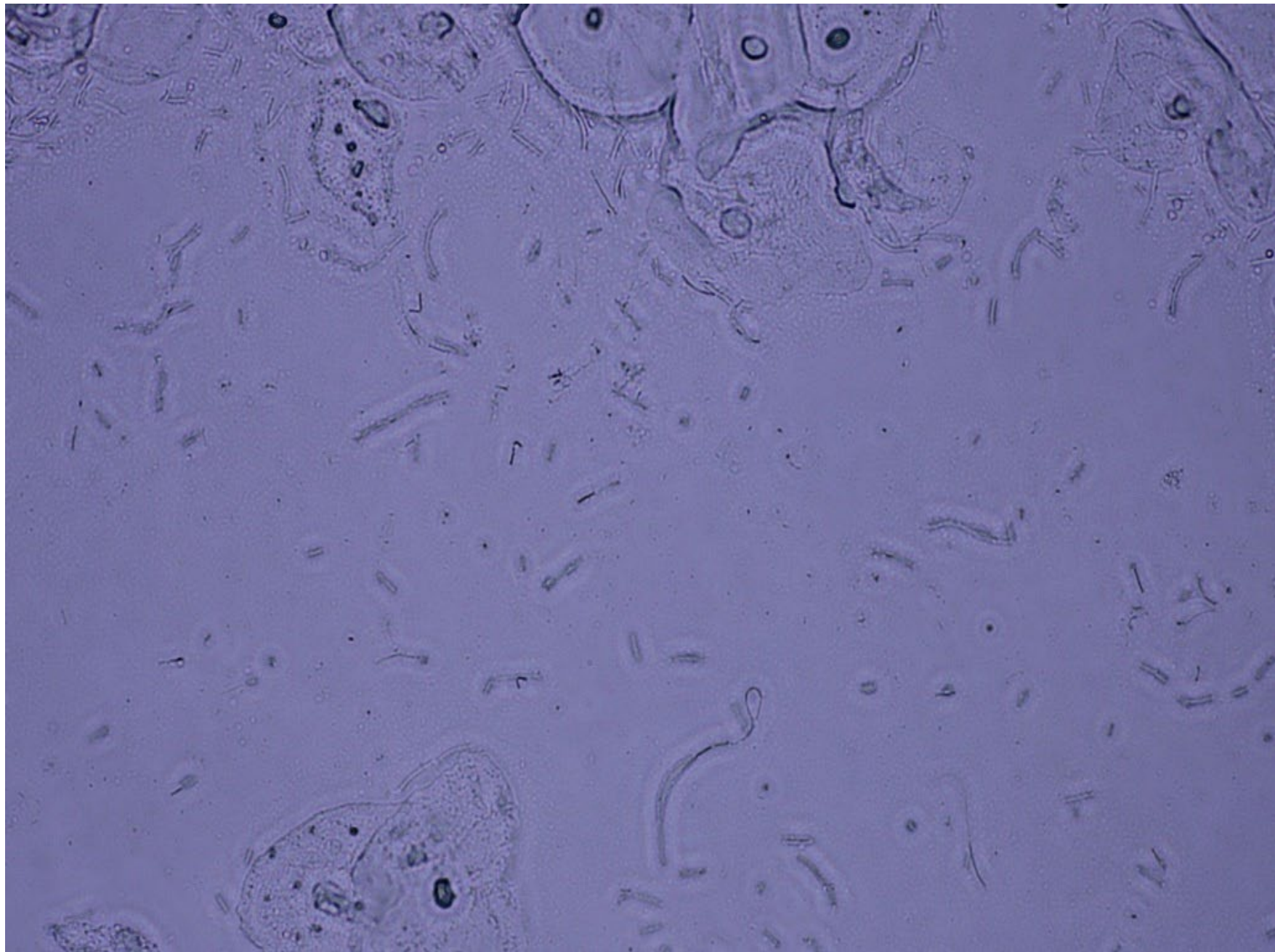
FR

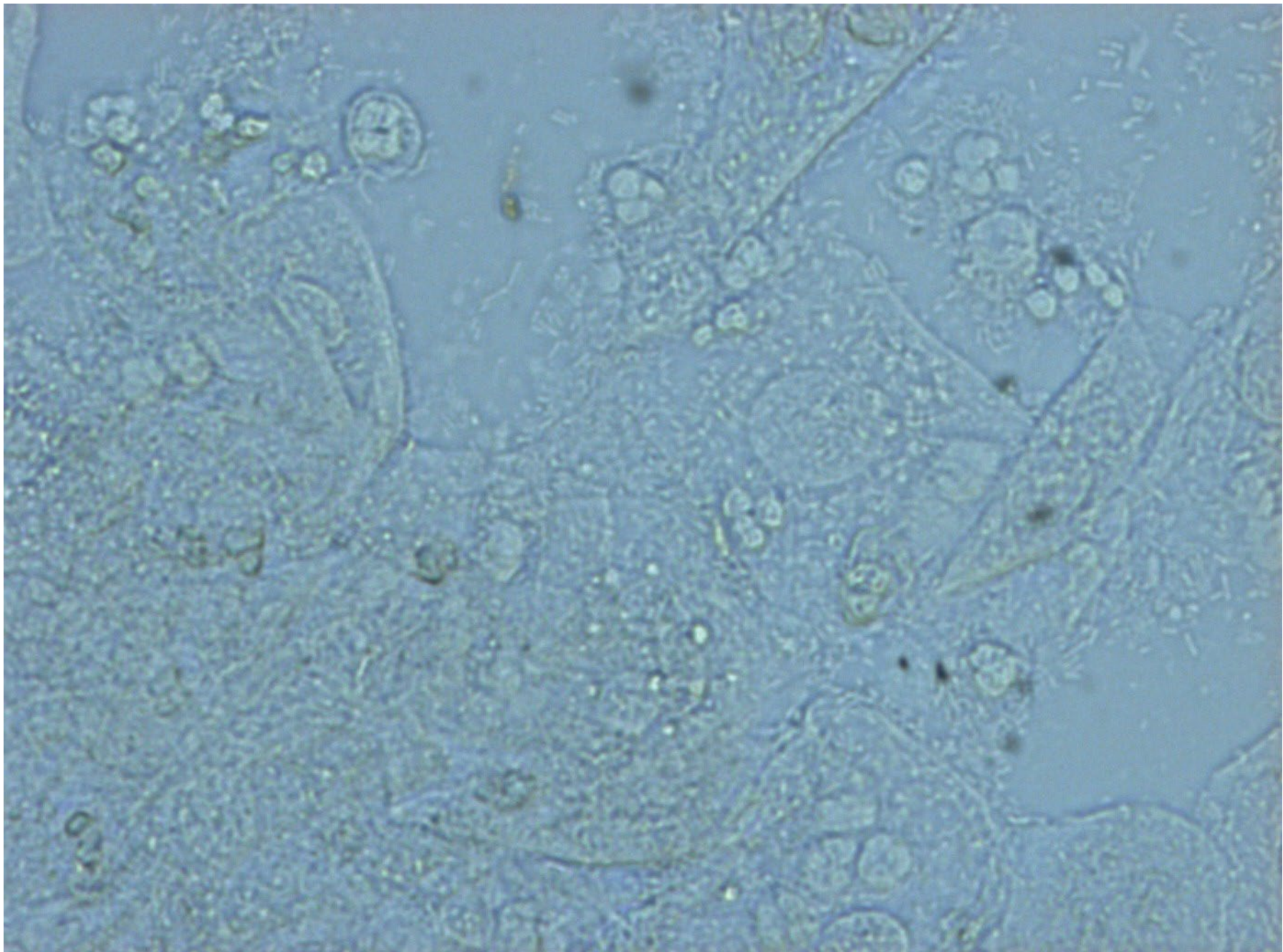
„Když na ty vzorky dáváte krycí sklíčka, tak na to netlačte.
Zase tady má jedna bakterie rozmačkanej ksichtíček!“

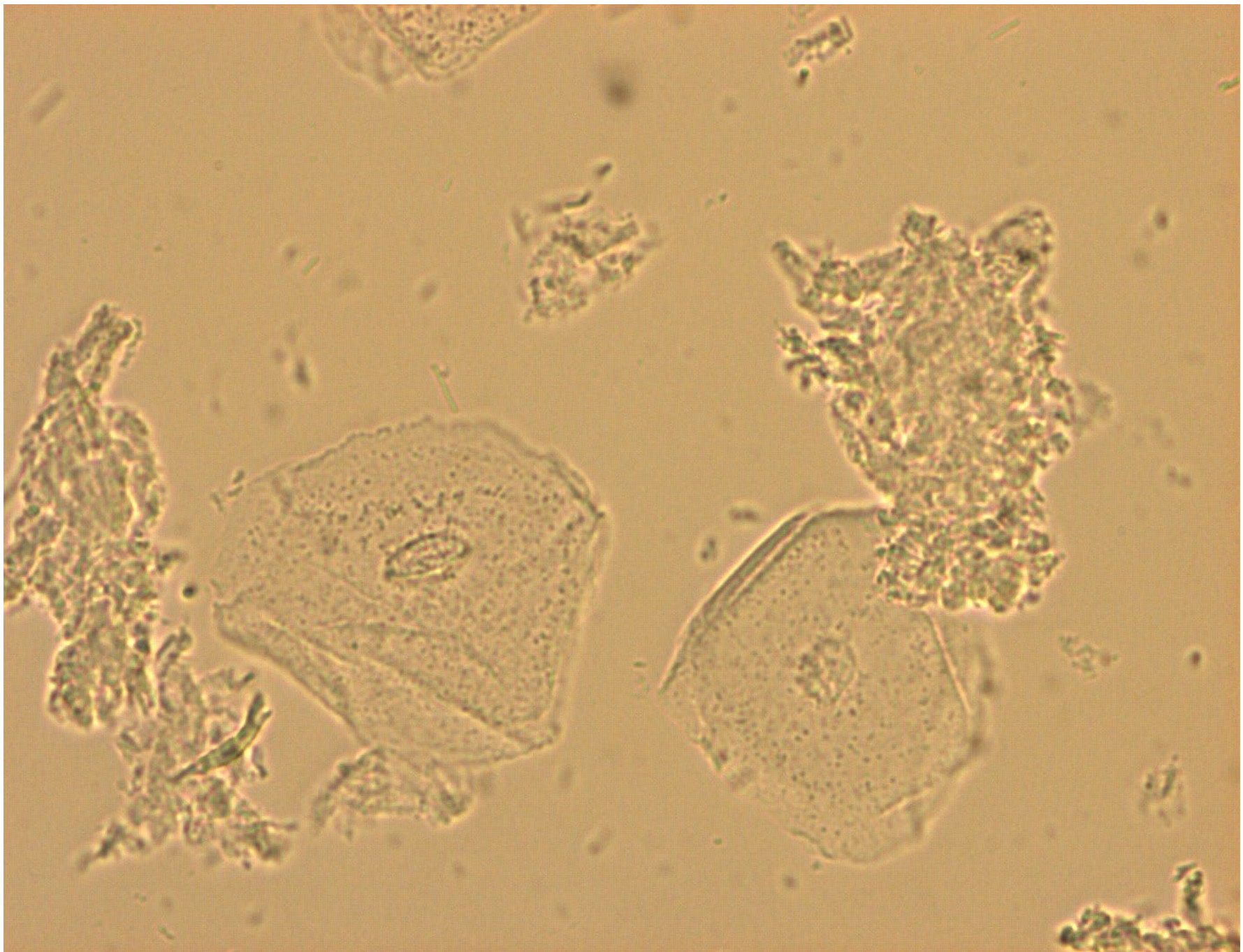

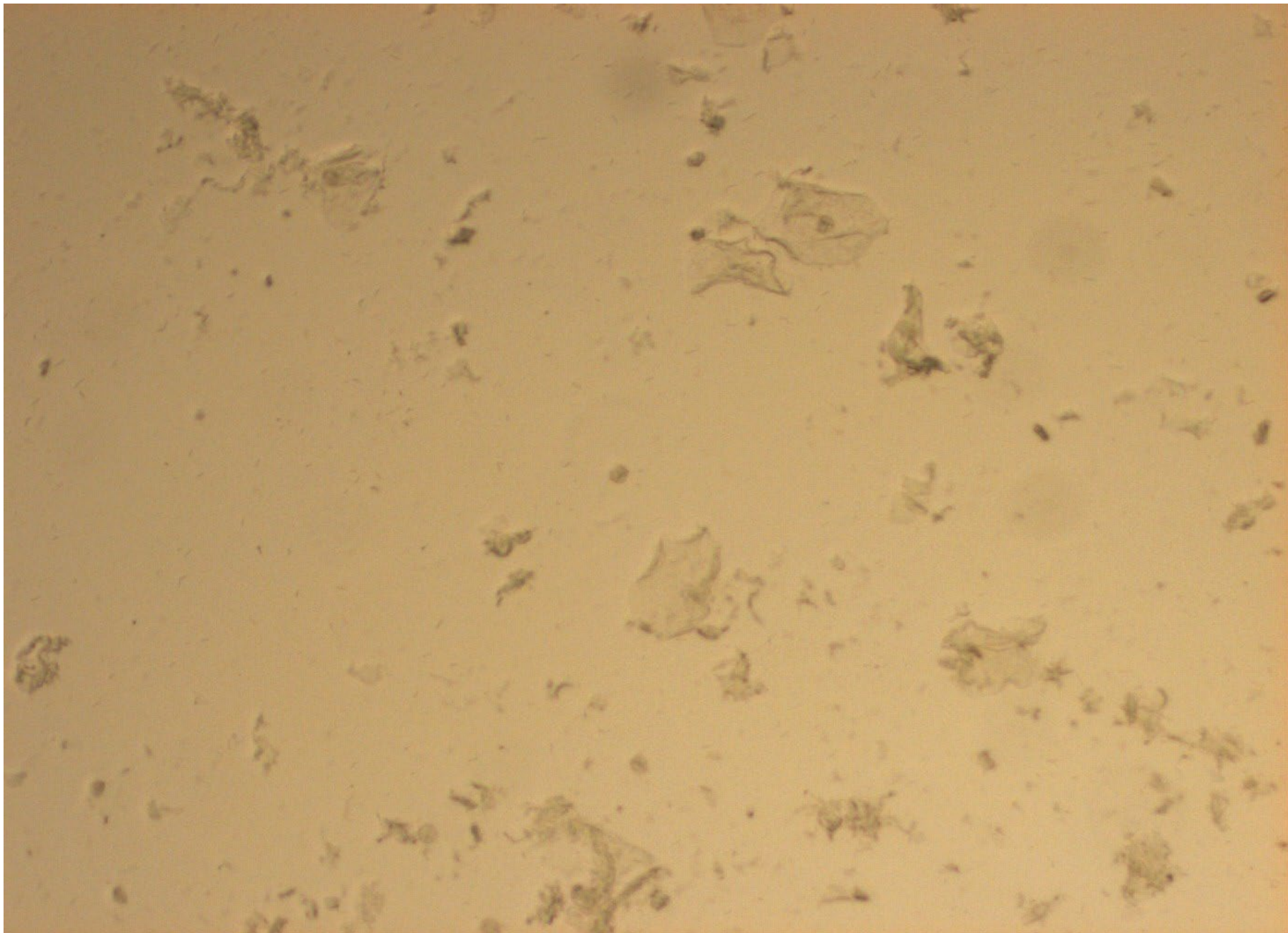

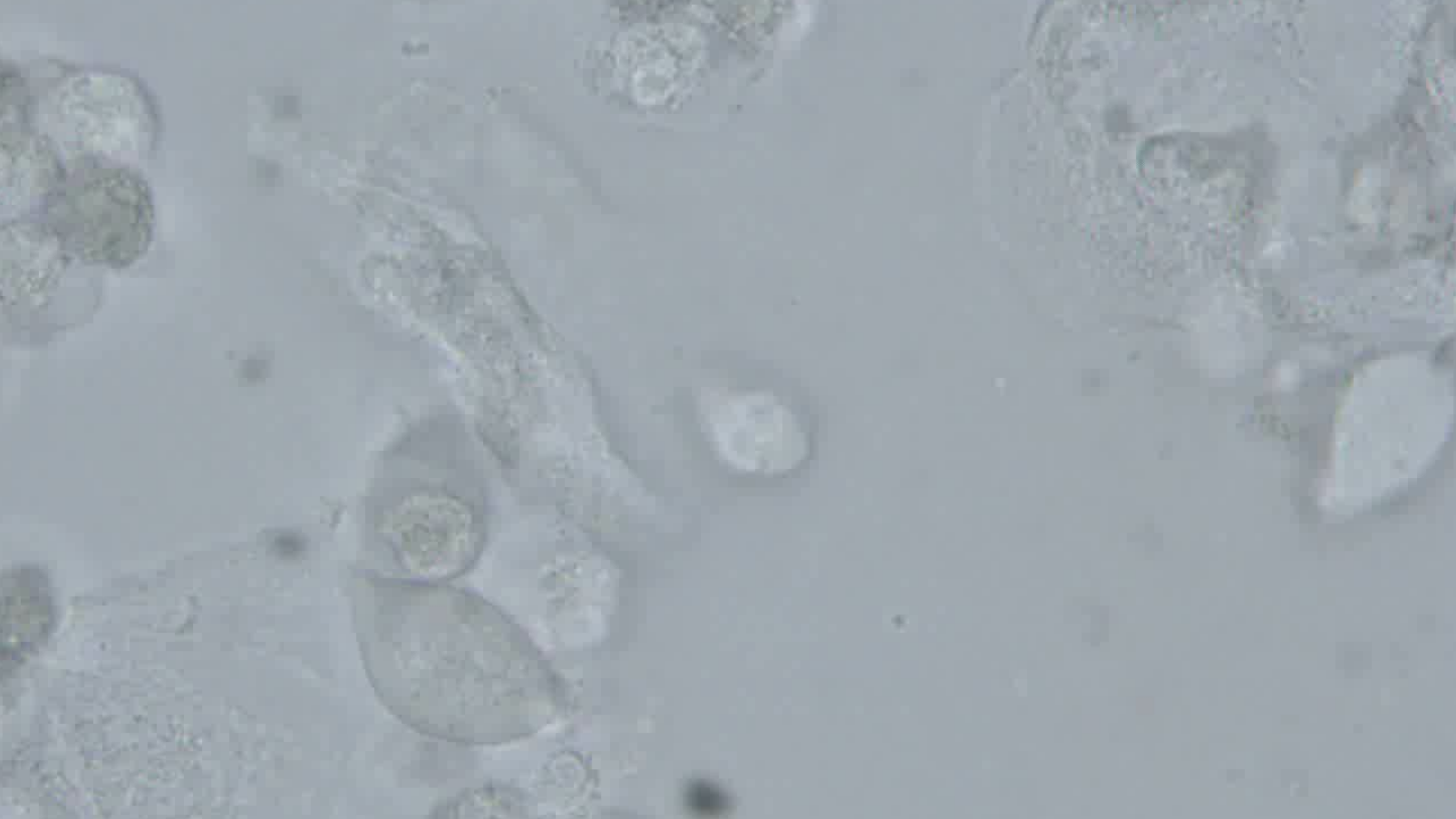

PCR

- **Trichomonas vaginalis**
- Odběr z přední či postranní klenby poševní
- **Chlamydia trachomatis**
- **Neisseria g.**
- Odběr z hrdla a z uretry
- **HSV 1,2** (odběr ze suspektního fokusu, vyšetření hladin protilátek)
- **HPV** vždy odběr ze suspektního fokusu (biopsie)

Úskalí 2.

Kant.

Pavel Kantorek

„Tak já vám to teda řeknu, pane doktore. Já jsem si ty puntíky namaloval inkoustem, já jsem totiž beruška, víte?“

Úskalí 2.

Pacientka

- Ambice vyléčení dlouhodobých potíží jednou tabletkou
- Nadužívání potravinových doplňků, volně dostupných léčiv a léků, které zbyly z předchozí terapie
- Neschopnost popsat potíže
- Léčba „kvasinek“
- Vyšetření u lékaře v době (samo)léčby
- Nesprávné užívání léků

Úskalí 2.

Pacientka

- Ambice vyléčení dlouhodobých potíží jednou tabletkou
- Nadužívání potravinových doplňků, volně dostupných léčiv a léků, které zbyly z předchozí terapie
- Neschopnost popsat potíže
- Léčba „kvasinek“
- Vyšetření u lékaře v době (samo)léčby
- Nesprávné užívání léků

Úskalí 3.

Laboratoř

- „balíčky“ vyšetření
- Suboptimální dostupnost mikroskopického odečtu
- Vlastní doporučení k dalším odběrům a postupům

- Výsledek vyšetření

• PCR Chlam.trachomatis	negativní
• PCR Neisseria gonorrh.	negativní
• PCR Mycoplasma genitalium	negativní
• PCR Ureaplasma urealyticum	negativní
• PCR Ureaplasma parvum	pozitivní
• PCR Trichomonas vaginalis	negativní

- Výsledek vyšetření

- PCR Chlam.trachomatis
- PCR Neisseria gonorrh.
- PCR Mycoplasma genitalium
- PCR Ureaplasma urealyticum
- **PCR Ureaplasma parvum**
- PCR Trichomonas vaginalis

negativní

negativní

negativní

negativní

pozitivní (fyziologické) !!!

negativní

Úskalí 4.

Lékárna

- Nabízení doplňkového sortimentu bez indikace lékaře
- Úprava dávkování léčiva oproti doporučení lékaře
- Záměna preparátů bez konzultace s lékařem

- Probiotika ?!?

Úskalí 5.

Mezioborová spolupráce

- Urologie (sdružené infekce malé pánve – SIMP)
- Onkogynekologie
- Dermatologie (ekzémová onemocnění, psoriáza, névy, melanom ...)
- Neurologie
- Psychiatrie

Závěr

- Využít základní diagnostický postup v době návštěvy pacientky v ambulanci (+ pH, sniff test, mikroskopický odečet)
- Při recidivách potíží vždy postup zopakovat
- Mezioborová konzultace
- Terapie antibiotiky s velkou rozvahou
- Terapie jen u symptomatických pacientek,
- Terapie u STD vždy
- Edukace pacientky

- Děkuji za pozornost

- zuzana.cepicka-libalova@pol.agel.cz
- zuzana.libalova@upmd.eu
- libalova@levret.eu